لیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

شیرین نظیری ۲۰۱۸/۰۷/۲۳

زندگینامهٔ مختصر و کارکردهای فرهنگی کاندید اکادمیسین محمد اعظم سیستانی

کاندیدای اکادمیسین سیستانی درمطبوعات و جامعه فرهنگی افغانستان، درپنج دهه اخیر چهره شناخته شده است، نوشته های پژوهشی اوبه سالهای۱۹۶۰ که هنوز محصل پوهنتون کابل بود، برمیگردد.

سیستانی درآغاز سال ۱۳۱۷(مارس۱۹۳۸) شمسی دریک روستائی دورافتاده درولایت نیمروز، در یک خانواده زمین دار متوسط بنام شیراحمد ابن محمد یوسف خان بارکزی پا به هستی گذاشت. محمد یوسف بارکزی، پدر کلان سیستانی در عهد سلطنت امیر عبدالرحمن به عنوان سرحد دار نیمروز تعیین و در رأس یکصد سوار از اقوام خود ازروستای «نوده» فراه به نیمروز رفت و در همانجا زمین خرید و روستای محمد یوسف را آباد نمود که اعقاب وی تا هنوز درآن روستا واقع در میان دو شاخه از رودخانه هیرمند در ولسوالی کنک زندگی دارند.
سیستانی پس ازفراگیری تعلیمات مقدماتی در ولایت نیمروز به کابل رفت وشامل دارالمعلمین و بعد شامل فاکولته ادبیات وعلوم بشری گردید وپس از فراغت ازآن فاکولته درآغاز سال ۱۹۶۶ شغل معلمی را پذیرا شد. وی در اواخر سال۱۹۸۰م در اکادمی علوم افغانستان ، در مرکز تحقیقات علوم اجتماعی، در انستیتوت تاریخ و اتنوگرافی پذیرفته شد.
در اواخرسال ۱۹۸۶سیستانی ، مثل سایر دانشمندان پوهنتون کابل، اکادمی علوم و دیگر مؤسسات علمی کشور، خود را در جمع دانشمندان عرصه علوم اجتماعی کاندید کرد و چند اثر مطبوع خود، از جمله کتاب «مالکیت ارضی و جنبش های دهقانی درخراسان قرون وسطی» را با یک یک کاپی از آثار مطبوع دیگر خود (بشمول مقاله و رساله) را بریاست اکادمی علوم ارائه کرد. در نتیجه ازطرف کمیته مؤظف علاوه بر ارتقاء به رتبه علمی (پوهاندی) به دریافت درجه علمی «کاندیدای اکادمیسین» (که رتبه ایست بالاتر از پوهاندی وپائین تر از اکادمیسین) نائل گردید و در صف هژده تن دانشمند علوم اجتماعی (تاریخ وادبیات) کشور قرار گرفت. او از سال ۱۹۸۶ تا سال ۱۹۹۱م بحیث رئیس مرکز تحقیقات علوم اجتماعی در اکادمی علوم افغانستان اجرای وظیفه کرد، اما به خاطر استقلال فکری خود هرگز به عضویت حزب دموکراتیک خلق ویا احزاب دیگری شامل نگردید وتا اخیر مستقل وغیر حزبی باقی ماند.

خصوصیات فردی و خصلتهای اجتماعی :
سیستانی خود میگوید: قبل از هر چیز دیگر میخواهم بگویم که از لحاظ اقتصادی من زندگی پائین تراز متوسط الحال را پشت سر گذاشته ام، اما هر گز تن به پستی و تملق و کرنش نه داده ام. دوستان انگشت شماری از اهل قلم و دانش برگزیده بودم که دیدارو صحبت آنان دل و دماغ خسته ام را نیرو وطاقت می بخشید. چون : کاندیدای اکادمیسین دکتور اکرم عثمان و اکادمیسین عبدالشکور رشاد وکاندید اکادمیسین انور نومیالی و داکتر عبدالله مهربان و چند تن دیگر. جوانمردی را می ستایم و از دروغ و ترفند و کژی و نادرستی بیزارم. من صداقت در رفاقت را دوست دارم و هرگز از خط راستی و صداقت در برابر دوستان عدول نکرده ام. و تا خطای از دوستی ندیده ام ، دل از دوستی او برنکنده ام. برسفره ایکه نان خورده ام، پاس آن نان و نمک را داشته ام و سعی کرده ام تا نان کسی را که خورده ام به او نان خودم را نیز بخورانم. هرگز برای کسی بیش از آنچه بوده ام، خود را نشان نداده ام. در ابراز مردانگی و همت افغانی از هیچکسی خود را کوچک تر نشمرده ام. دفاع از شرف ملی و فامیلی را برخود فرض دانسته ام. حس بخالت کمتر مرا توانسته اذیت کند. و هرگز بداشته دیگران چشم تنگی نداشته ام و بخل نورزیده ام. شنیدن حرف زشت و تهمت زدن، مرا نا راحت میسازد و سبب گسست تفکرم در باره موضوعی میگردد.
در نویسندگی آدمی هستم وسواسی و این وسواس بیشتر در نوشته هایم بسراغم می آید وتا صحت و سقم هر جمله و هر پراگراف را از لحاظ شکل ومحتوا سبک وسنگین نکنم آرام نمی گیرم. وطنم را دوست دارم و هیچ جای دیگری را بر آن ترجیح نمی دهم. برای عمران و سرسبزی آن آرزومندم. از بدبختی مردم خود رنج می برم وبا سعادت آنها، خودم را سعادتمند می شمارم. عقب ماندگی جامعه و کشور مرا رنج می دهد ولی تقدیر را به اسانی نمی توان تغییر داد. ای کاش فقر و گرسنگی و جنگ برادر

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

کشی برای ابد از دیارم رخت بربندد. و صلح فضای هر خانواده و هر دهکده و هر شهر وطن ما را پر سازد و خنده شادمانی دلهای کوچک فرزندان وطن را لبریز نماید. من به خاطر استقلال فکری و آزادی بیان وعقیده ام، عضویت هیچ حزب سیاسی را آرزو نکرده ام، اما بدون تردید از دموکراسی و عدالت اجتماعی و از آزادی بیان و قلم و عقیده و احترام به حقوق دیگران و از تساوی حقوق زن ومرد در جامعه حمایت میکنم. پس تا کنون عضویت هیچ حزب یا گروه سیاسی چپ و یا راست را نداشته و ندارم.

در دهه دموکراسی در کشور که احزاب چپ افراطی و راست افراطی قدم به میدان نهادند، از اینکه هر یک از این احزاب وابسته به یک کشور خارجی پنداشته میشدند و نیز رهبران آن احزاب بر خاسته از تهٔ اجتماع نبودند، از آن ها دوری جسته ام. و گذشت زمان نیز نشان داد که وابسته گی به بیگانه، به سود منافع ملی نیست. و از این جهت نباید دنبال ایدئولوژی های بیگانه چپ یا راست افراطی رفت. تلاش های هم که از طرف برخی از شخصیت های اجتماعی کشور برای ایجاد احزاب سالم و ملی در دهه دموکراسی و پس از آن صورت گرفت ، متأسفانه هیچ یک راه بجائی نبرد و قادر نشد تا در سطح کشور مورد قبول واقع و مثمر ثمری گردد. زیرا رهبران آنها، در سطح ملی از وجاهت و محبوبیت وسیع برخوردار نبودند و یا نشدند. مداخلات کشورهای همجوار و ذینفع را در اوضاع بغرنج و پیچیده کشور محکوم میکنم و دستان مداخله گران را قطع کردن میخواهم. برای خدمت گاران صادق وطن و آنانی که بخاطر نجات آن از لوث بیگانه قدم در راه جهاد گذاشته و سینه را شجاعانه سپر ساخته اند و سر انجام دشمنان وطن را سرافگنده از مرز و بوم وطن جاروب کرده اند، سعادت و نیکنامی ابدی آرزو می کنم. و تا آنجائی که برای من مقدور باشد، از کار نامه های آنان به نیکی یاد حواهم کرد و به آنها سلام و درود میفرستم و بنام آنان افتخار میکنم.

متاهل هستم وصاحب دو پسر و چهار دختر هستم وهمگی ازتحصیلات عالی برخوردارهستند وهمه رامثل سایر پدر ها سخت دوست دارم.

از ۱۹۶۴ تا سال 2012میلادی آثارتحقیقی ذیل رابه چاپ سپرده ام.

الف/آثارمستقل چاپ شده سیستانی:

۱- نظام بهره برداری از زمین درافغانستان قرون وسطی ، طبع کمیته دولتی طبع ونشر، ۱۳٦۱=۱۹۸۲م

۲- مالکیت ارضی و جنبشهای دهقانی درخراسان قرون وسطی ، چاپ اکادمی علوم افغانستان ، کابل ۱۳٦۲=۱۹۸۳م (این کتاب پس ازتجدید نظرو افزودن دوفصل جدید زیرنام «مالکیت ارضی و شیوه های بهره برداری از زمین در خراسان قرون وسطی » درسوئد در سال ۲۰۰۲نیز به تعداد محدودی بچاپ رسیده واخیراً در پورتال افغان- جرمن آنلاین گذاشته شده است.

۳ - سیستان ، سرزمین ماسه هاو حماسه ها (جلد اول) طبع اکادمی علوم افغانستان ،کابل ۱۳٦٤=۱۹۸۵م/

4- سیستان ، سرزمین ماسه ها وحماسه ها (جلددوم): اوضاع سیاسی و اجتماعی سیستان تا تاسیس دولت سدوزائی افغانستان در۱۷٤۷م، طبع اکادمی علوم افغانستان ،۱۳٦۷ =۱۹۸۸م

5-جغرافیای تاریخی سیستان ، طبع اکادمی علوم افغانستان،۱۳٦۷=۱۹۸۸ (دوبخش)،

٦ - سرگذشت سیستان ورودهیرمنداز ۱۷٤۷ تا ۱۹۷۳ م ، طبع اکادمی علوم افغانستان ، ۱۳٦۸=۱۹۸۹م .

۷ - مردم شناسی سیستان ، طبع اکادمی علوم افغانستان، ۱۳٦۸=۱۹۸۹م (متاسفانه قبل از خروج از مطبعه در آتش راکت پرانی مجاهدین در1992 سوخت و در 2013 پس ازتجدید نظردوباره درکابل از سوی مرکز نشراتی دانش به چاپ رسید)

۸ – نقش سیستان در تکوین حماسه های ملی ، چاپ دانش ، پشاور 2012

9- رستاخیزقندهار وفروپاشی دولت صفویه در ایران،چاپ مرکزنشراتی دانش پشاور۲۰۰۵=۱۳۸٤(این کتاب ازطرف صالح محمدصاله به زبان پشتو نیز ترجمه واز طرف دانش نشراتی موسسه چاپ شده است.)

۱۰ - قیام های مردم افغانستان بر ضد نادرشاه افشار،طبع وزارت اطلاعات و کلتور، ۱۳٦۸ =۱۹۸۹م

۱۱ - سیمای رستم در شاهنامه، طبع اکادمی علوم افغانستان ، ۱۳٦۹ =۱۹۹۰م

۱۲ - مناسبات ارضی و شیوه های برخوردبه مسأله زمین وآب در افغانستان سال های ۷۰ و۸۰ قرن بیستم، طبع اکادمی علوم افغانستان ، ۱۳۷۰ =۱۹۹۱م

۱۳ - مقدمه یی بر کودتای ثور وپیامدهای آن در افغانستان ، ، طبع ۱۹۹٦، سوئد ،این کتاب در پشاور پاکستان نیزپس از سال 2000میلادی تجدید چاپ شده است.

۱٤ - قیام های مردم افغانستان از قرن هشتم تا هژدهم میلادی ، طبع ۱۹۹۸، سوئد(این اثر از طرف صالح محمدصالح به زبان پشتو ترجمه ودرپاکستان چاپ شده است.)

۱۵- دو نابغه سیاسی - نظامی افغانستان در نیمه اول قرن ۱۹م ، ، طبع ۱۹۹۹، سوید (این کتاب در زمستان ۱۳۷۸ ش درایران و در ماه حمل ۱۳۷۹ ش در پشاور پاکستان نیز تجدید طبع شده است.)

۱٦ - یک نگاه انتقادی برجلد اول ودوم افغانستان در مسیر تاریخ ،طبع جون ۲۰۰۰م درپشاور ومجدداً در سال 2010 در پورتال افغان- جرمن آنلاین نیز به شنر رسیده است.

۱۷ – پاکستان، پرورشگاه تروریسم، چاپ دانش خپرندویه تولنه، پشاور 2011

۱۸ - نگاهی بر اوضاع اجتماعی افغانستان از طاهریان تا تیموریان ، نشر در سایت افغان- جرمن آنلاین

۱۹ - علامه محمودطرزی ، شاه امان الله ونقش روحانیت متنفذ ، چاپ 2۰۰2، سوئد و چاپ ۲۰۰۴ پشاور

۲۰ - سی مقاله سیستانی ، چاپ اکتبر ۲۰۰۲ ، سوئد

۲۱ ـ سیمای زن افغان درتاریخ افغانستان ، جنوری ۲۰۰٤، سوئد

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

۲۲ ـ پشتونستان و زخم ناسور خط دیورند، مجموعه مقالات، نشرشده در پورتال افغان جرمن آنلاین
۲۳- حماسه قیامها یا دوقرن مبارزه بخاطر ازادی، سوید، ۲۰۰٤،چاپ دوم، مرکز نشراتی دانش ، 2011
۲۵- ظهور افغانستان معاصر واحمدشاه ابدالی، چاپ پشاور، ۲۰۰۷= ۱۳۸۶، و نیز در افغان-جرمن آنلاین قابل دسترسی است.
۲۶- آیا افغانستان یک نام جعلی است؟(مجموعه بیست مقاله تحقیقی(، چاپ دانش، پشاور ۲۰۰۷=۱۳۸۶
27- افغانستان،مرکز ثقل بازی بزرگ، وبسایت افغان- جرمن آنلاین، 2009
28- جشن نوروز ومنزلت آن درمیان ملل آریائی، چاپ مرکز نشراتی دانش ، پشاور2011 ونیز درپورتال افغان- جرمن آنلاین، قابل دسترسی است.
29- برخی شخصیت های فرهنگی - اجتماعی کشور، پورتال افغان- جرمن آنلاین،2010 ونیز ازطرف دانش خپرندویه تولنه درکابل به چاپ رسیده است.
30- ملالی جویا، اسطورهٔ شجاعت روزگارما، پورتال افغان- جرمن آن لاین، نیز درسال 2010در پشاور به طبع رسیده است.
31- بیست مقالهٔ تاریخی- تحقیقی، پورتال افغان- جرمن آنلاین،2010
32- وضعیت حقوقی زن افغان ازعهدامانی تا حکومت کرزی، چاپ دانش، 2013،ونیز افغان جرمن آنلاین
33- سیمای امیر آهنین، امیر عبدالرحمن خان در تاج التواریخ،2011،چاپ دانش، 2012،
34- سلطنت پشتونها در هند،چاپ انتشارات دانش، پشاور،2013 ونیز در پورتال افغان جرمن آنلاین
35-تحقیقی در باره سه خاندان تاریخی قندهار، نشرپورتال افغان جرمن آنلاین 2012
36- نقش تاریخی وزیرفتح خان وخاندان او در دولت سدوزائی افغانستان، نشر دانش 2013ونیز افغان جرمن آنلاین
37- وزیر اکبرخان ، قهرمان ملی قیام کابل(1841-1842)،نشر در پورتال افغان جرمن آنلاین، 2012
38- دفاع از استقلال ،وجیبهٔ ملی افغانهاست ، دانش انتشاراتی موسسه، 2013ونیز در پورتال افغان جرمن آنلاین
39- جغرافیای تاریخی هیلمند، نشر شده در پورتال افغان جرمن آنلاین2013،
40- مسالهٔ اصلاحات ارضی در افغانستان سالهای 70 و 80 قرن بیستم.چاپ دانش خپروندویه موسسه ،پشاور، 2011ونیزپورتال افغان جرمن آنلاین

ب/مقالات تحقیقی
مقالات وآثار نشرشدهٔ من اعم از مقاله ورساله وکتاب، تنها درپورتال افغان جرمن آنلاین تا به حال 640 اثر رسیده است. واگردر سایر رسانه های جمعی چون مجلات و وبسایتهای دیگر 100 مقالهٔ دیگر محاسبه شوند، به بیش از 740 تا میرسد. خواننده علاقمند میتواند به سایت افغان جرمن آنلاین وبسایت آریائی وسایت دعوت وسایت فردا وغیره بروند ویا از طریق جستجوی گوگل سایر مقالات مرا دریابند.

ج/اشتراک فعال در سیمنارها وسمپوزیمهای ملی وبین المللی
پس از عضویت در اکادمی علوم افغانستان ، در دهه 80 قرن گذشته در 15سیمنار و سمپوزیم های ملی وبین المللی ایکه با علوم اجتماعی و بخصوص تاریخ ارتباط داشته است، فعالانه اشتراک ورزیده ام وبا نگارش مقالتی و شرکت در بحث ها وتوضیحات علمی سهم عملی داشته ام که از ذکر نام وموضوع ومحل آن دراینجا صرف نظرمیشود.

نوت: بنا به تقاضای مکرر نسل جوان, ما این برگه را تازه درفیسبوک بازنموده ایم.
اما به نسبت تراکم کارهای زیاد به زنان، نمیدانم که به خواست جوانان رسیده می توانیم یا خیر؟
به هرصورت ازدانشمندان فرهنگی که خواسته باشند با ما همکاری نمایند.خواهشمندیم ازطریق ایمیل با ما به تماس شده ممنون مان سازند.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ